

Paul Drumaru barátomnak

„Milyen nyelven álmodsz?” – kérdeztem, amikor még nem a valóságot, nem az eltelt éveket láttuk álunkban –, a valószerű álmnál nincs lidércesebb.

Mostanra azt kérdezem már: mit álmodsz? Mennyi az erőd a felejtéshez? Miféle nemlétezők képződnek meg, amikor munka helyett a falnak fordulsz? Nem munka az is, akár a felejtés? Látnod magadat olyankor?

Kiérsz egy sárga síkság köveire, s a megtanult szavak sincsenek körülötted, csak a forróság neszez. Csak a sarkokat, érdes éleket kirajzoló fényesség, csak a süket aszály. A félelem mint a boldogság előérzete. Itt megtörténhet bármi, megtörténhet a nemlét, felperzsel a nap, felszippant a derült ég.

Láthatatlan alagutak a mézes levegőben szerteszét, párálló járatok. Véghetetlen végükön hús derengés. Bíborba hajló mélykék lehet. Akárha a hóban nőtt óriási encián tölcserébe jutnál, ha nekimerészkedsz, ki a kánikulából, és onnan átcsurogva... Oda. Élőn, mégse létezőn már, vagyis érzékenyen. Lefele egy virág gyökerén, elsózva nedveit.

Ekkor szólal meg egy hang. Érthetetlen, de ismerős. Mintha hús szagát hozná a szél. A vágóhíd falának dőlt vérehulló fecskéfű zizegését. A kisváros főterén feketén átgördülő mozdony pöffenéseit.

Egy kislány édes sikolya még – mint mikor a párás borospohár kristályhangon zendül, ha nedves ujjadat végighúzod peremén, és tündöklő képek hullanak le onnan. Valaki egyre dörmög a beázott pincemélyből, sziszeg egy csapzott bajszon át. Kergetnek egy tolvajt, dobog a hídon, átfut az éj falán, hősként visszavetül rá. Egy asszony, akit furcsa mód anyának hívnak, naphosszat kiáltozza egy étel nevét. Esőcsepp koppan le egy bogárra. Harangoznak is, kong az ágyúérc, sírba rejtett fejedelmi koronák homlokdíszein pengenek a beomló kavicszemek. Iromba tyúkok pittyegnek – lehet – a hátsó udvaron a porban, a mozi falán hangszóró üvölt. Ez az a nyár.

A paplan nesze is, persze, hajnalonta, és a titokzatos pukkanások.

Míndez egyetlen hangba sűrűsödve. Egyetlen, mély *a* hang az. Ez árad szét a távoli si-vatagban, a kőlapok felett. Szíven üt. Mintha a szív szót a hanggal ejtenéd.

Az anyanyelv maga szól így. Megtalált.

Megrémít, futásra mozdít. De ő diktálja már az ütemet.

A zsigereiden éppen átfűrődő lassú lövedék érzete ez. Amint az önszerelem kitör, s párod nélkül is sajgó kéjt okoz. A mozdulatlan várakozásban belülről tested falának tántorodik valaki másik. Nem lendít ki, lerogyva földre sem teper, jelzi csak, hogy majd elhal.

Itt van most tehát, és azt mondja: jaj. A hang miatt mondja, nem egyébert, példaként. Ez az az *a* hang, ebben a néma indulatszóban. Te nem ejted ki, csak tudod, s hiszed talán, hogy egyedüli tudója vagy. Boldogít s megaláz az esendő tudás. Végére érsz mindennek, amint belekezel.

Az anyanyelv állapota ez, félelem s gyönyör egyaránt gyötör. Egy perc csupán, de végleges, egy villanás, s örök.

Közben a síkon, az egyetlenül serkedt fűszál bugájából bűg az a hang. Az *a* vagy talán a nyílt *e*.

Az *o*, a bökő *ö*, az *u*.

A lyukas ég közepéről tűz a nap, irányt nem mutat a kőlapokon, árnyékkodat is alád gyűri. Az a hang egyre szól, kitölt. Zeng már a tested.

Valami furcsa remegés: ijesztő és vágyott. Az egész tér ilyen. Így vakít, így old szét pezsgő, izzó burájában a végtelen határ.

Tudom, hagyod, hogy megtörténjen. Tudom, elengeded kezedből az összes szerzett tárgyakat, eldobod a kulcsot, nem kapaszkodsz. Semmi nem a tied, de a mindenség körülötted.

Az **a** hang kitartva szól.

A, á, e, i, o, ö, u, ü.

Nyolc hangzó, semmi egyéb.

(1993. 6.)